

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Förstå sammanhanget – Hiroshima

Längd: 5 min

Ålder: 13 år

Ämne: historia

Språk: svenska, franska

Produktionsland:
Frankrike, 2019

Svensk distribution:
Cinebox, 2019

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: EDU0147

Nyckelord

Hiroshima • Nagasaki
andra världskriget
kärnvapen
strålning • strålskador
radioaktiv

Tidigt på morgonen den 6 augusti 1945 flög det amerikanska bombplanet Enola Gay över Japan med den dödligaste bomben någonsin. Det var en förberedelse inför att fälla den första atombomben i historien. När bomben fälldes dödades 70 000 personer på sekunden. Avsnittet Hiroshima i serien "Förstå sammanhanget" skildrar bakgrunden som ledde till att president Truman fattade detta ödesdigra beslut och dess konsekvenser.

Referat

Den 6:e augusti 1945 fälldes atombomben, kallad "Little boy", över den japanska staden Hiroshima. Den brände allt i sin väg över ett område med en radie av 3 km. Staden totalförstördes och 70 000 människor dog omedelbart. Tidigare under året, 8 maj, hade de allierade förklarat att kriget i Europa var över. Men Japan vägrade att kapitulera och vid Stilla havet fortsatte kriget. Harry Truman, USA:s president, beslutade då att genomföra historiens första kärnvapenattack för att få slut på kriget, men även för att demonstrera sin militära styrka och testa effekterna av atombomben som skapats i det så kallade Manhattanprojektet. Efter Hiroshima fälldes även bomben "Fatman", inte som först var planerat över Kakuro, utan över Nagasaki, där över 60 000 dog. Japan kapitulerade 15 augusti men människor drabbades under lång tid efteråt. Tiotusentals människor dog på grund av strålningen från bomberna och många andra blev stigmatiserade och förpassade till utkanten av samhället.

Filmen avslutas med en tanke om att bomberna visserligen avslutade kriget, men med frågan om vilken betydelse den haft för världsfreden.

Arbeta med filmen

Förstå sammanhanget – Hiroshima

Före filmvisning

- Filmen passar bra att visa i samband med att klassen läser om andra världskriget, men kan förstås även användas i andra sammanhang, exempelvis kring något särskilt tema. I så fall är det lämpligt med en kort sammanfattning av andra världskriget, särskilt kring allianserna och vilken roll USA respektive Japan hade. Berätta även om händelserna vid Pearl Harbour.
- Visa en karta över Stilla havet och prata om hur viktig kontrollen över det området är. Visa eleverna var USA och Japan ligger.
- Fråga eleverna om de vet vad kärnvapen är och om de tycker att Sverige ska skaffa kärnvapen. Vet eleverna vad en atombomb är? Finns det i dag länder som har kärnvapen?

Frågor efter filmvisning

1. När slutade andra världskriget i Europa?
2. När släpptes bomben över Hiroshima?
3. När kapitulerade Japan?
4. Vad var Manhattanprojektet?
5. Varför valde USA att släppa bomben över Hiroshima?
6. På vilket sätt drabbades befolkningen i området runt Hiroshima och Nagasaki?
7. Hur kommer det sig att länder fortfarande har kärnvapen? Varför är det så svårt att komma överens om nedrustning?
8. Vilka möjligheter finns det att påverka länder i riktning mot ökad nedrustning och att helt sluta med kärnvapen?

Modell till övning 1

Arbete efter filmen

Övning 1

- Be eleverna reflektera över situationen som ledde fram till att atombomben fälldes? Vad hade hänt tidigare? Vilka faktorer blev avgörande? Låt dem sedan resonera kring vilka konsekvenser som atombomben fick, både på kort och lång sikt. Använd gärna modellen nedan.

Övning 2

- Berätta för eleverna vad som menas med kalla kriget. Vilken roll tror eleverna att kärnvapen har haft under kalla kriget? Finns kalla kriget fortfarande? Hur ser världspolitiken ut idag? Vilka länder deltar i det "nya kalla kriget"?

Sök vidare

Förstå sammanhanget – Hiroshima

Länktips

SO-rummet

[Artiklar, filmer och podcasts om andra världskriget och om bombningarna av Hiroshima och Nagasaki.](#)

<https://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/orsakerna-till-kalla-kriget>

SVT

[Svt uppmärksammade när det var 70 år sedan bomberna föll över Hiroshima och Nagasaki.](#)

Världens historia

[Populärvetenskaplig artikel med beskrivning av hur det gick till när bomben över Hiroshima släpptes.](#)

ICAN

[ICAN, organisationer från hela världen för en kärnvapenfri värld. Nobels Fredspris 2017](#)

Svenska Freds

[Svenska Freds - För hållbar fred i världen sedan 1883](#)

Greenpeace

[Greenpeace om kärnvapen idag och behovet av nedrustning.](#)

Filmtips

Världens undergång – En värld i lågor, 1941-1942

USA:s president Roosevelt förklarar krig mot Japan efter anfallet på Pearl Harbor och världskriget är ett faktum.

Pearl Harbour

Filmen följer i stort de historiska händelser som utspelade sig innan, under och efter den japanska attacken på Pearl Harbor 7 december 1941.

Filmtips forts.

Världens undergång Inferno, 1944-1945

De allierade har landat i Italien. Samtidigt genomför de den största landstigningen någonsin i Normandie, Frankrike.

Historiska vändpunkter - Atombomben

Tidigt den 6 augusti 1945 släpptes den första atombomben över den japanska staden Hiroshima. 78 000 människor dog omedelbart.

Vinklad historia - 1946: Kärnvapenproven i Bikini

Strax efter andra världskriget förflyttas invånarna på Bikiniatollen till en ö 130 kilometer bort. Allt dokumenteras av nära 700 fotografier från hela världen.

Kalla kriget

I över 40 år fick mänskligheten leva i skuggan av en kamp mellan två fiendliga block, som leddes av USA respektive Sovjetunionen

Stig Wennerström – spion i kallt krig

Filmen berättar utifrån en svensk spion hur kalla kriget uppstod och fungerade efter andra världskrigets slut

Radioaktivitet och strålning

Du får veta mer om radium, isotoper, halveringstid, uranserien, detektion, stråldos och effekter av strålning - inte minst på människan.

Tjernobyli – om djur, natur och strålning

30 år efter Tjernobyli-katastrofen har det område som kallas "Den förbjudna zonen" ofrivilligt förvandlats till ett märkligt slags friluftslaboratorium.

filmochkola.se
Se filmer och handledningar

Facebook
Följ för inspiration och tips

Nyhetsbrev
Prenumerera för information

Varumärke
under Film och Skola

Varumärke
under Film och Skola

Läroplanskoppling

Förstå sammanhanget – Hiroshima

Filmen *Förstå sammanhanget – Hiroshima* passar bra för undervisning i ämnet historia i grundskolan och gymnasiet. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gy11, se www.skolverket.se.

Ur syftesbeskrivning ämnet historia, åk 7-9

- Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar historiska kunskaper om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor och värderingar.
- Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer.
- Undervisningen ska vidare bidra till att eleverna utvecklar förståelse för att varje tids människor måste bedömas utifrån sin samtids villkor och värderingar.

Historia, åk 7-9, Lgr11

Imperialism och världskrig, cirka 1800–1950

- De båda världskrigen, deras orsaker och följder. Förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Förintelsen och Gulag.

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

- Kalla krigets konflikter, Sovjetunionens sönderfall och nya maktförhållanden i världen.

Historia 1a1, 50p, Gy11

Centralt innehåll

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, teknisk utveckling, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter och jämställdhet men också kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem.